

مشاوره تحصیلی هیوا

تخصصی‌ترین سایت مشاوره کشور

تماس با مشاوران ما، با شماره گیری

۹۰۹۹۰۷۵۳۰۵

از طریق تلفن ثابت

هیوا تخصصی‌ترین سایت مشاوره کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

باشگاه دانش‌پژوهان جوان

منابع و سرفصل‌های پیشنهادی

مرحله اول المپیادهای علمی کشور

سال تحصیلی ۱۴۰۶-۱۴۰۵

ویژه دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه

پاییز ۱۴۰۵

Heyvagroup.com

مقدمه و راهنمای شرکت در آزمون‌ها

دانش‌پژوه گرامی و داوطلب عزیز آزمون‌های مرحلهٔ اول المپیادهای علمی کشور؛

آزمون مرحلهٔ اول المپیادهای علمی کشور در **۱۴ رشته** برگزار می‌شود. این آزمون‌ها با هدف سنجش تفکر تحلیلی، توانایی حل مسئله و تسلط بر مفاهیم بنیادین کتاب‌های درسی طراحی می‌شوند.

- **ساختار پرسش‌ها:** آزمون به صورت پرسش‌های چندگزینه‌ای و در برخی رشته‌ها چندگزینه‌ای و کوتاه‌پاسخ است.
- **شرایط پایهٔ تحصیلی:** دانش‌آموزان واجد شرایط پایه‌های دهم و یازدهم می‌توانند در تمامی رشته‌ها شرکت کنند؛ دانش‌آموزان پایهٔ دوازدهم تنها در المپیاد علوم و فناوری نانو مجاز به شرکت هستند.
- **زمان‌بندی:** آزمون‌ها در صورت فراهم بودن شرایط برگزاری، در بهمن‌ماه هر سال برگزار می‌شوند و منابع مرحلهٔ اول در پاییز همان سال منتشر می‌گردد.
- **منابع مطالعاتی:** منابع اعلام‌شده در تمام المپیادهای چهارده‌گانه صرفاً جنبهٔ پیشنهادی دارند و طرح سؤالات به آن‌ها محدود نخواهد بود.

فهرست المپیادها

المپیاد ادبی ۳
المپیاد جغرافیا ۴
المپیاد ریاضی ۵
المپیاد زیست‌شناسی ۶
المپیاد سلول‌های بنیادی و پزشکی بازساختی ۷
المپیاد سواد رسانه‌ای ۸
المپیاد شیمی ۹
المپیاد علوم زمین ۱۰
المپیاد علوم و فناوری نانو ۱۱
المپیاد فیزیک ۱۲
المپیاد کامپیوتر ۱۳
المپیاد مدیریت، اقتصاد و حکمرانی ۱۴
المپیاد نجوم و اخترفیزیک ۱۶
المپیاد هوش مصنوعی ۱۷

المپیاد ادبی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد ادبی

منابع درسی:
- کتاب‌های فارسی ۱ و ۲.
- کتاب‌های علوم و فنون ادبی ۱ و ۲.
- کتاب‌های عربی ۱ و ۲.

متون نظم:
- شاهنامه، داستان جنگ مازندران، جلد دوم، صفحات ۳ تا ۶۵، تصحیح خالقی مطلق، انتشارات دایره‌المعارف بزرگ اسلامی.
- بوستان سعدی، باب‌های چهار و پنج، تصحیح یوسفی.
- غزلیات سعدی (غزل‌های شمارهٔ ۱۰۱ تا ۱۵۰)، تصحیح فروغی.
- قصاید «آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب» و «مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود» سرودهٔ رودکی (سروده‌های رودکی، انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی، چاپ علی رواقی)؛ «برآمد پیلگون ابری ز روی نیلگون دریا» و «فسانه گشت و کهن شد حدیث اسکندر» از فرخی سیستانی (دیوان فرخی، چاپ محمد دبیرسیاقی)؛ و «چنین نماید شمشیر خسروان آثار» از عنصری (دیوان عنصری، چاپ محمد دبیرسیاقی).
- رباعیات خیام و خیامانه‌های پارسی، نوشتهٔ علی میرافضلی، از صفحهٔ ۱۴۳ تا ۲۱۴.

پرسش‌های این منبع مربوط به نکات زبانی، ادبی و سبک‌شناختی خواهند بود و مسائل پیرامون نسخ خطی اهمیتی در آزمون ندارد.

متون نثر:
- گلستان سعدی (کل کتاب)، تصحیح یوسفی.
- تاریخ بیهقی، مجلد ششم، از آغاز تا سرِ ذکر سال ۴۲۲ (صفحات ۱۱۱ تا ۱۸۰)، انتشارات دانشگاه فردوسی، تصحیح فیاض.
- اسرارالتوحید، فصل دوم از باب دوم (از صفحهٔ ۱۹۱ تا ۲۴۲)، تصحیح شفیعی کدکنی.

شعر معاصر:
- سروده‌هایی از نیما، اخوان‌ثالث و آتشی (در سایت رسمی باشگاه دانش‌پژوهان به اشتراک گذاشته خواهد شد).

داستان معاصر:
- «درد دل ملا قربانعلی»: محمدعلی جمالزاده.
- «گیله‌مرد»: بزرگ علوی.
- «عدل»: صادق چوبک.
- «خواهرم و عنکبوت»: جلال آل‌احمد.
- «طوطی مردهٔ همسایهٔ من»: ابراهیم گلستان.
- «تیلهٔ شکسته»: سیمین دانشور.
- «دو برادر»: غلامحسین ساعدی.

کلیات ادبی:
- تاریخ ادبیات ایران و جهان (۱)، سال دوم دبیرستان، رشتهٔ ادبیات و علوم انسانی.

زبان‌شناسی:
- آواشناسی: بررسی علمی گفتار، گلناز مدرسی قوامی، انتشارات سمت، صفحات ۱ تا ۴ و ۵۵ تا ۱۲۱.
- درآمدی بر زبان‌شناسی معاصر، ویلیام اگریدی و دیگران، انتشارات سمت، صفحات ۵۲۳ تا ۵۷۳.
- «جزوهٔ زبان‌شناسی» (در کانال‌های رسمی باشگاه دانش‌پژوهان و کمیتهٔ ادبی به اشتراک گذاشته خواهد شد).

عربی:
- بیت‌ها و عبارت‌های عربی گلستان سعدی (قواعد عربی در حد کتاب‌های درسی منبع).

• طبق روال هر سال، تعدادی از پرسش‌ها خارج از منابع اعلام‌شده خواهد بود و شرح‌های موجود از منابع لزوماً مبنای طرح سؤال نیستند.

نشانی رسانهٔ المپیاد ادبی در پیام‌رسان بله: @Adabi_Media

المپیاد جغرافیا

منابع مرحلهٔ اول المپیاد جغرافیا

- **جغرافیای ایران**، پایهٔ دهم.
- **جغرافیا (۲) ـ جغرافیای ناحیه‌ای**، پایهٔ یازدهم.
- **جغرافیا (۳) (کاربردی)**، پایهٔ دوازدهم.
- **انسان و محیط‌زیست**، پایهٔ یازدهم.
- **اندیشه‌های نو در فلسفهٔ جغرافیا** (جلد اول)، تألیف مرحوم پروفسور حسین شکوئی، فصل‌های ۱ تا ۳.
- خلاصهٔ کتاب Complete Geography for Cambridge IGCSE & O Level، انتشارات آکسفورد؛ این خلاصه در سایت باشگاه دانش‌پژوهان در دسترس است: ysc.medu.gov.ir

المپیاد ریاضی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد ریاضی

- تمام کتاب‌های درسی با عناوین ریاضی، حسابان، هندسه و آمار و احتمال، پایه‌های دهم و یازدهم (رشته ریاضی و فیزیک).
- کتاب ریاضیات گسسته، پایه دوازدهم.

المپیاد زیست‌شناسی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد زیست‌شناسی

- مباحث زیست‌شناسی در کتاب‌های درسی دوره‌های اول و دوم متوسطه.
- شناخت کافی از مطالب کتاب‌های ریاضی، فیزیک و شیمی دبیرستان.
- **انسان و محیط‌زیست**، پایهٔ یازدهم.
- **آزمایشگاه علوم تجربی**، پایه‌های دهم و یازدهم (آزمایش‌های مربوط به زیست‌شناسی).

• مطالعهٔ کتاب‌های زیست‌شناسی عمومی دانشگاهی (مانند کمپبل) یا دیگر مراجع زیست‌شناسی عمومی برای اطلاعات بیشتر توصیه می‌شود.

المپیاد سلول‌های بنیادی و پزشکی بازساختی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد سلول‌های بنیادی

- **کتابچهٔ دوازدهمین دورهٔ المپیاد سلول‌های بنیادی و پزشکی بازساختی**؛ برای دسترسی به جزوه به سایت باشگاه دانش‌پژوهان جوان مراجعه فرمایید: ysc.medu.gov.ir
- **کتاب‌های فیزیک** سال دهم و یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- **کتاب‌های شیمی** سال دهم و یازدهم، رشتهٔ علوم تجربی.
- **کتاب آمار و احتمال** سال یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- **کتاب‌های زیست‌شناسی** سال دهم و یازدهم، رشتهٔ علوم تجربی.

منابع تکمیلی: محتوای کتابچه بر اساس فصل‌های ذکرشده از کتاب‌های زیر نوشته شده است که برای مطالعهٔ بیشتر پیشنهاد می‌شوند:

- **سلول‌های بنیادی بافتی**، فصل‌های ۱، ۶ و ۹؛ تألیف دکتر حسین بهاروند، ۱۳۹۸، انتشارات خانهٔ زیست‌شناسی.
- **تمایز سلول‌های بنیادی**، فصل ۱۴؛ تألیف دکتر حسین بهاروند، ۱۳۹۸، انتشارات خانهٔ زیست‌شناسی.
- **سلول‌های بنیادی پرتوان**، فصل‌های ۱، ۲ و ۳؛ تألیف دکتر حسین بهاروند، ۱۳۹۸، انتشارات خانهٔ زیست‌شناسی.
- **مهندسی بافت**، فصل‌های ۱، ۲، ۳ و ۱۱؛ تألیف دکتر حسین بهاروند، ۱۳۹۸، انتشارات خانهٔ زیست‌شناسی.

المپیاد سواد رسانه‌ای

منابع مرحلهٔ اول المپیاد سواد رسانه‌ای

- **تفکر و سواد رسانه‌ای**، تمامی رشته‌ها.
- **منطق**، پایهٔ دهم، رشتهٔ علوم انسانی.
- **کتابچهٔ سؤالات المپیاد سواد رسانه‌ای**.

المپیاد شیمی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد شیمی

- سرفصل‌های کتاب‌های شیمی دوره دوم متوسطه در سطح کتاب‌های شیمی عمومی دانشگاهی.

المپیاد علوم زمین

منابع مرحلهٔ اول المپیاد علوم زمین

- **زمین‌شناسی**، پایهٔ یازدهم، چاپ سال ۱۴۰۵.
- **انسان و محیط‌زیست**، پایهٔ یازدهم، چاپ سال ۱۴۰۵.
- **آزمایشگاه علوم تجربی**، پایه‌های دهم و یازدهم، چاپ سال ۱۴۰۵.
- فصل‌های زمین‌شناسی کتاب‌های علوم تجربی دورهٔ اول متوسطه، چاپ سال ۱۴۰۵.
- «تکامل جو زمین»، مجلهٔ رشد علوم زمین، شمارهٔ ۲۶، بهار ۱۴۰۵.
- «نحوهٔ شناسایی و تشخیص خاک‌های برجا»، مجلهٔ علوم زمین، شمارهٔ ۲۷، پاییز ۱۴۰۵.

المپیاد علوم و فناوری نانو

منابع مرحلهٔ اول المپیاد علوم و فناوری نانو

- **فایل یکپارچهٔ ۲۹ مقالهٔ آموزشی.**
- **آشنایی با مفاهیم اولیهٔ فناوری نانو و کاربردهای آن در شیمی.**
- **آشنایی با مفاهیم اولیهٔ فناوری نانو و کاربردهای آن در فیزیک.**
- **آشنایی با مفاهیم اولیهٔ فناوری نانو و کاربردهای آن در زیست‌شناسی.**

- بخش‌هایی از مجموعهٔ سه‌جلدی بالا برای مرحلهٔ اول حذف شده است؛ برای مشاهدهٔ جدول حذفیات و دانلود منابع فوق به سایت باشگاه دانش‌پژوهان جوان مراجعه فرمایید: ysc.medu.gov.ir

المپیاد فیزیک

منابع مرحلهٔ اول المپیاد فیزیک

- کتاب‌های فیزیک دورهٔ دوم متوسطه (رشتهٔ ریاضی و فیزیک).
- بخش‌های فیزیک کتاب‌های آزمایشگاه علوم ۱ و ۲.
- کلیهٔ دروس ریاضی تا پایهٔ یازدهم، شامل ریاضی ۱، حسابان ۱، هندسه ۱، آمار و احتمال و هندسه ۲.
- حسابان ۲، فصل‌های ۴ و ۵.
- فصل‌های فیزیک کتاب‌های علوم تجربی دورهٔ اول متوسطه.

• منابع فوق‌الذکر شامل همهٔ مطالب داخل کتاب است؛ یعنی بخش‌های «خوب است بدانید» و بخش‌هایی از مطالب درسی که در کتاب دربارهٔ آن‌ها گفته شده «در آزمون‌ها پرسیده نشود» نیز باید مورد مطالعه قرار بگیرند.

المپیاد کامپیوتر

منابع مرحلهٔ اول المپیاد کامپیوتر

- ریاضی ۱، پایهٔ دهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- آمار و احتمال، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- ریاضیات گسسته، پایهٔ دوازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- **ترکیبیات**، علیرضا علیپور، انتشارات فاطمی.
- **۲۵۰ مسئلهٔ ترکیبیات**، انتشارات فاطمی.
- **آنالیز ترکیبی المپیاد**، علیرضا علیپور، نشر الگو.
- **آشنایی با الگوریتم‌ها**، یحیی تابش، انتشارات فاطمی.

المپیاد مدیریت، اقتصاد و حکمرانی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد مدیریت، اقتصاد و حکمرانی

۱. ریاضی و آمار
- **ریاضی و آمار**، پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم، رشتهٔ علوم انسانی.
- فصل‌های ۱ و ۲ کتاب **آمار و احتمال**، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- فصل‌های ۲ و ۳ کتاب **حسابان ۱**، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- فصل ۱ کتاب **حسابان ۲**، پایهٔ دوازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.

۲. اقتصاد
- کتاب **اقتصاد**، پایهٔ دهم، رشتهٔ علوم انسانی.
- N. Gregory Mankiw, *Principles of Economics*, 10th Edition, Cengage Learning, 2024, Chapters 1–9, 14, 15, 24–27, 29.
- دانلود کتاب: b2n.ir/PrinciplesofEconomics
- دسترسی به محتوای آموزشی رایگان: ayarschool.ir

۳. مدیریت
- کتاب **تفکر سریع و آهسته**، بخش ۲ (میان‌برها و سوگیری‌ها).
- کتاب **روان‌شناسی**، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ علوم انسانی، فصل‌های ۳ تا ۷.
- کتاب **مربیگری مغز**، انتشارات جهاد دانشگاهی، فصل‌های ۴، ۶ و ۹.
- David S. Bright and Anastasia H. Cortes, *Principles of Management*, OpenStax, Rice University, 2019, Chapters 1, 2, 4, 7–10, 14, 15, 17, 18.
- دانلود کتاب: b2n.ir/PrinciplesofManagement

۴. حکمرانی
- کتاب **ابعاد جهانی حکمرانی و ادارهٔ امور عمومی**، بخش اول، فصل‌های ۱ تا ۸.
  - منبع اصلی: b2n.ir/sf7001
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/xb5997
- کتاب **پارادوکس‌های سیاستی**.
  - منبع اصلی: b2n.ir/pk3480
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/Policyparadox_fa

منابع مرحلهٔ دوم المپیاد مدیریت، اقتصاد و حکمرانی

۱. ریاضی و آمار

- کتاب **ریاضی و آمار**، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ علوم انسانی.
- کتاب **آمار در اقتصاد و بازرگانی** (محمد نوفرستی)، جلد ۱.
- فصل‌های ۱، ۲، ۳ و ۵ کتاب **حسابان ۱**، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.
- فصل‌های ۱، ۳، ۴ و ۵ کتاب **حسابان ۲**، پایهٔ دوازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.

۲. اقتصاد

- کتاب **اقتصاد**، پایهٔ دهم، رشتهٔ علوم انسانی.
- N. Gregory Mankiw, *Principles of Economics*, 10th Edition, Cengage Learning, 2024, Chapters 1–36.
- دانلود کتاب: b2n.ir/PrinciplesofEconomics
- کتاب **اقتصاد خرد**، فصل‌های ۱ تا ۳.
  - دانلود: b2n.ir/bookscore
- کتاب **اقتصاد کلان**، فصل‌های ۱ تا ۳.
  - دانلود: b2n.ir/bookscore

۳. مدیریت

- کتاب **تفکر سریع و آهسته**، بخش ۲ (میان‌برهای ذهنی و سوگیری‌ها)، بخش ۳ (بیش‌اطمینانی) و بخش ۴ (انتخاب).
- کتاب **مربیگری مغز**، انتشارات جهاد دانشگاهی، فصل‌های ۴ (تفکر)، ۵ (احساس و هیجان)، ۶ (تصمیم‌گیری)، ۸ (یادگیری و پاداش)، ۹ (مدل‌های ذهنی) و ۱۰ (مغز اجتماعی ما).
- David S. Bright and Anastasia H. Cortes, *Principles of Management*, OpenStax, Rice University, 2019, Chapters 1, 2, 4, 5, 7–10, 13–15, 17, 18.
- دانلود کتاب: b2n.ir/PrinciplesofManagement
- *Business Management for the IB Diploma*, Oxford University Press, 2022, Units 1 (1.1–1.6), 4 (4.1–4.6), 5 (5.1–5.3).
- دانلود کتاب: b2n.ir/BusinessManagementforIB

۴. حکمرانی

- کتاب **ابعاد جهانی حکمرانی و ادارهٔ امور عمومی**، بخش اول، فصل‌های ۱ تا ۸.
  - منبع اصلی: b2n.ir/sf7001
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/xb5997
- کتاب **مقدمه‌ای بر فرایند سیاست‌گذاری عمومی**، فصل‌های ۱ تا ۹.
  - منبع اصلی: b2n.ir/es2791
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/sk9257
- کتاب **دانشنامهٔ سیاست‌گذاری عمومی آکسفورد**، پارت ششم و هفتم (فصل‌های ۲۵ تا ۳۳).
  - منبع اصلی: b2n.ir/yy8033
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/hg6276
- کتاب **پارادوکس‌های سیاستی**.
  - منبع اصلی: b2n.ir/pk3480
  - ترجمهٔ فارسی: b2n.ir/Policyparadox_fa

۵. مالی

- Frederic S. Mishkin and Stanley G. Eakins, *Financial Markets and Institutions*, 9th Edition, Pearson, 2018, Chapters 1–6.
- دانلود کتاب: b2n.ir/FinancialMarketsandIn

المپیاد نجوم و اخترفیزیک

منابع مرحلهٔ اول المپیاد نجوم و اخترفیزیک

اطلاعات پایه برای فهم مطالب منابع:

- ریاضی ۱.
- فیزیک ۱، ۲ و ۳.
- هندسه ۱، ۲ و ۳.
- حسابان ۱ و ۲.
- (همگی از دورهٔ دوم متوسطه، رشتهٔ ریاضی و فیزیک.)

منابع مفید برای آزمون:

- **مقدمه‌ای بر اخترفیزیک جدید** (An Introduction to Modern Astrophysics)، برادلی کارول و دیل استلی.
- **نجوم دینامیکی**، رابرت تی. دیکسون.
- **مبانی ستاره‌شناسی** (Fundamental Astronomy)، هانو کارتونن و همکاران.
- **نجوم کروی**، و. م. اسمارت، فصل‌های ۱ و ۲ (در حد مفاهیم و روابط اصلی).
- **مبانی فیزیک**، هالیدی، جلد اول.

منابع کمکی برای رصد:

- تسلط بر نقشهٔ راهنمای آسمان توصیه می‌شود.
- **نجوم به زبان ساده**، مایر دگانی؛ و **اطلس راهنمای آسمان**، ا. کارکوشکا (هر دو می‌توانند مفید باشند).

• پرسش‌های آزمون در موضوعات **فیزیک پایه**، **نجوم کروی**، **مکانیک سماوی**، **اخترفیزیک**، **کیهان‌شناسی**، **کهکشان‌شناسی**، **ابزارشناسی** و **رصد** طرح خواهند شد.

المپیاد هوش مصنوعی

منابع مرحلهٔ اول المپیاد هوش مصنوعی

- ریاضی، پایهٔ دهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک، دورهٔ دوم متوسطه.
- آمار و احتمال، پایهٔ یازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک، دورهٔ دوم متوسطه.
- هندسه ۳، پایهٔ دوازدهم، رشتهٔ ریاضی و فیزیک، دورهٔ دوم متوسطه، فصل‌های ۱ و ۳.
- **آشنایی با الگوریتم‌ها**، تألیف یحیی تابش، انتشارات فاطمی.
- David C. Lay, Steven R. Lay, and Judi J. McDonald, *Linear Algebra and Its Applications*, Chapters 1–3.
- Sheldon M. Ross, *Introduction to Probability Models*, 10th Edition, Chapters 1–3.